

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Margarita Evangelica

Essche, Nicolas van

Coloniae, 1545

Vt anima nobilis se ad Deum conuertat. 21

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49323](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49323)

MARGARITÆ EVANG.

ascendit, quanta claritas, quanta suauitas, et quanta iucunditas maneat nos in illa visione, quando Deum facie ad faciem videbimus, qui est lux illuminatorum, requies exercitatorum, patria redeuntium, vita viuentium, corona viuentium.

Quomodo rationalis animam attendere de beat nobilitatem suam, & ad Deum sese conuertere. Cap. XXI.

O Anima nobilis creatura, quam a deo nobilem condidit omnipotens Deus, quancquam caro precio redemit, attende quales nobilitatem tuam, & aliena teipsam ab omnibus rebus creatis, atque studiose relinquant propriam naturam tuam, omnesque creaturas, & nude conuertas teipsam extra teipsam introrsum ad Deum per cōpensionissimam illam viam, cum firma fide, vt videlicet indubitater credas in Deū: sic enim faciet ipse cogitationes tuas fructuosas, & eas in se stabiliet. Cum solida spe, vt fortiter in domino Deo tuo confidas. Sic nempe ipse illuminabit intellectum tuum, protegens eum lumine veritatis suæ. Cum perfecta denique charitate, quatenus ei iugiter adhareas per amorem. Tunc profecto faciet ipse vt ardeat in dilectione voluntas tua, & constanter in ipso permaneat, & per hoc omnino stabilieris, & firmaberis in principio tuo, & in portu salutis æternæ. Quapropter si celeriter o homo proficere uoueris, nosse te oportet eas quæ in te sunt oēs vires atque affectiones tuas, scire etiã qualiter reformari eas & cū Deo oporteat vniri: quia in te habes imaginem atque similitudinem Dei tui, prout
clarius

LIBER I.

elarius adhuc infra patebit. Nam secundum es-
 sentiam tuam simplicitatem, eius imaginem geris,
 cui seipsum Deus vniuit, quatenus vnus esses
 cum eo spiritus in quadam simplici, tranquilla &
 quieta fruitione. Per hoc autem quod memoria, intelle-
 ctus & voluntate præditus es, omnipotentis Dei
 refers similitudinem, secundum quam a beatissima
 Trinitate ageris & moueris. ¶ Rogare proin-
 de studiose Deum & teipsum ad hoc applicare de-
 bes, vt semper intimè illud esse animæ tuæ cum
 diuina essentia sit vnitum, & in quadam tuip-
 sius annihilatione submersum. Sic enim a Deo su-
 auiter pasceris ac dotaberis, & quodam amoro-
 so intractu in ipsum traheris: vires in super in De-
 um iugiter esse suspensæ debent. Tunc nanque
 singulariter eas illuminabit, ager atque moue-
 bit, vnusque cum eo spiritus fiet. In mente denique
 tua supra intellectus tui capacitatem, in diuinam
 simplicitatem eleuatus esse debes. Quia vero tres
 superiores animæ vires, memoria scilicet, intelle-
 ctus & voluntas, (in quibus imago ac simili-
 tudo Dei consistit) naturalem locum suum in capi-
 te obtinuerunt. Idcirco semper gerere debes a-
 morosam, simplicem, humilem, maturam, ho-
 nestam, & bene compositam apparentiam, tam
 in facie quam in omni conuersatione tua, & sol-
 licitam habere curam sensuum tuorum. Per hoc
 etenim caput animæ, id est, spiritus mentis libe-
 re, & absque impedimento seipsum mouebit su-
 pra & extra tempus, & in diuinitatis æternita-
 tem sese demittet, vbi spiritus in quandam ab-
 stractionem ducitur, & optimæ parti applica-
 tur atque asscuratur: a cunctis quoque rebus inferi-
 oribus, & ab ipso corpore suo et anima, hoc est,
ab omni

MARGARITAE EVANG.

ab omni sensualitate corpus & animam mouer-
 te separatur, estque tunc supra omnem sensuali-
 tatem eleuatus. Porro hic loquor de tribus par-
 tibus, quæ in homine existunt, ex verbis sancto-
 rum Pauli & Augustini, & ex attestatione Dei
 in nobis. Et siquidem spiritus, qui suprema est
 pars animæ, taliter in Deo fixus, ancoratus
 & vnitus fuerit glutino diuinæ charitatis, tunc
 nimirum producit ex thesauris diuinitatis lar-
 gissima dona, quibus infima pars animæ & cor-
 pus ipsum dotantur. Est autem infima pars ani-
 mæ, tres scilicet vires inferiores, in corde sita, i-
 psique cordi & corpori vitam subministrat. Por-
 ro Deus omnipotens est in ipsa animæ imagine,
 vnde tres vires superiores suam trahunt origi-
 nem, vbi sanctissima Trinitas deorsum manat,
 cum quadam diuina virtute, siue radio in vires
 animæ inferiores, quo pascit spiritū, & animam
 atque corpus viuere facit. Habetque pars infi-
 ma septem motus, quæ affectiones siue passio-
 nes appellatur. Quarum tres, videlicet spes, amor
 & gaudium, vi concupiscibili: Pudor vero rati-
 onali. Et tres aliæ, scilicet, odium, timor & do-
 lor irascibili subiiciuntur. Et secundum istas affe-
 ctiones anima tentatur, & quocumque pars infi-
 ma sese vertit, eo vertunt & ipsæ. Quando igitur
 pars infima sequitur spiritū, Deoque obedit, tunc ani-
 ma cum omnibus inclinationibus siue affectio-
 nibus suis ad virtutes & ad omnem sanctitatem
 a Deo mouetur. Porro vis concupiscibilis in de-
 xtera parte cordis sub ipsa memoria sita est, quæ
 memoriam Deus pater inhabitat, qui & admo-
 net eam, & vim concupiscibilem trahit, eamque
 contemnere facit, quicquid est in mundo, seque-
 sur-

LIBER I.

furfum erigere ad Deum, cum integra fpe, amo-
 re & gaudio. Ratio eft in medio cordis fub intel-
 lectu, in quo Dei filius habitat, illuminās ipfum
 & rationem inftituens, quomodo erubefcere de-
 beat ob defectus fuos, & fe eo amplius humili-
 are: quomodo nihilominus verecundari non de-
 beat fequi Chriftum crucifixum. Denique vis i-
 rafcibilis in finiftra parte cordis locum obtinu-
 it fub voluntate, quam inhabitat fpiritus fan-
 ctus, qui & inflammat eam, & vim irafcibilem
 confortat ad refiftendū viriliter omni malo, & ad
 profequendum virtutes. Ita fane quālibet a-
 nimam in virtutibus proficere volentem, ordi-
 natam & difpofitā effe, viresq; fuas agnofcere
 oportet. Quifquis enim pastor bonus effe volu-
 erit, oves fuas agnofcere neceffe habet, easque
 cuftodire, ne longius aberrant, et a lupis diripi-
 antur. Congregare autem eas debet & minare
 in defertum interius diuinæ vniōis, vbi fuauiter
 pafcent in delicijs Dei, & in pascuis æternæ viri-
 ditatis, potabūtq; de riuis fontis viuī atq; diui-
 ni. Cūq; fic anima abintra difpofita fuerit, talē
 que ad Deū introitum habuerit, tūc interius tam
 copiofe dotabit ac nobilitabit per diuitias Dei,
 & ita confortabitur ac nutriet per eius liberalita-
 tē, vt anima corpus reddat fubditū fpirituī, &
 cor ipfum omnibus rebus tēporalibus claudi, &
 late ac amore Deo faciat adaperiri, vnde con-
 fequenter corpus tranfit quali in caftitatem, fo-
 brietatem, patientiam, omnesq; virtutes mora-
 les. Cū vero fic difpofitus fuerit homo, tūc aptus
 & idoneus efficitur, vt cū ipfo Deus valeat ope-
 rari. Quāto enim cōmodius eft inftrumentū, tan-
 to libentius cum eo artifex operatur. Sic etiam
 D quo

MARGARITAE EVANG.

quo anima nostra melius est disposita, magisq̄ parata ad sui introversionem, & polita super lapidem Christum Iesum ab omni rubigine peccatorum, eo gratius est Deo simul cū ipsa operari. Nō em̄ potest Deus operari salutē nostrā sine addito merito laboris nostri, neq̄ nos saluari possumus absq̄ gratia ipsius: sicut nec artifex operari potest sine instrumento, neq̄ instrumentū sine artifice. ¶ Non tamen istud ita velim intelligi, quo modo hoc tradunt & docent insani & obcecati Lutheranae sectae hæretici, qui sacram scripturam trahunt et peruertunt ad suā carnalem & a fininum intellectum, dicētes nos haudquaquam habere liberū arbitrium, q̄d̄q̄ nihil aliud simus, q̄ serra quædam, quæ ad parietem suspenditur. Istud omnino detestabilis & execrandus est error. Sumus enim viua instrumenta Dei: serra autem vel quodlibet instrumentum neque rationem neque sensum habet, quomodo nos habemus, qui per electiuā ac liberā voluntatem nostrā, mediāte gratia Dei, & bonū agimus & malum auersamur. Attamē pro nostri humiliatiōe, scire debemus, q̄ ex nobis ipsis infirmi sumus ac instabiles, q̄d̄q̄ sine diuino adiutorio nullū omnino bonū perficere valemus: mediante vero Dei auxilio omnia possumus. Coinquinatū est etiam quicquid agimus, sed per natiuitatem, per merita, et per mortē domini nostri Iesu Christi omnia opera nostra purgantur, mundantur & sanctificantur: per quæ et nos rursus idonei facti sumus, quatenus viua Dei instrumenta esse possimus, qui in nobis Dei imaginē atq̄ similitudinē habemus: cū quibus nobilissimus ille artifex Deus, beatissima videlicet Trinitas, opari dignatur.

Quæ

LIBER I.

Quæ etiã adeo firmiter se cum spiritu nostro vniunt, vt vnionẽ hanc etiã infernus ipse delere nõ possit, manebitq; integra et indiuisa vsq; in sempiternũ. Quod nimis significabat tunica illa in cõsulitilis dñi nostri Iesu Christi, quã non partiebantur, sed mittebãt sortem super eã. Hoc etem est, qd illa æterna & firmissima vnio, per quam se Deus vniuit in imagine animæ nostræ, nullã vnq; admittet separationem aut diuisionem, sed super eam fors mittetur, ita vt fors cadat vel ad æterna gaudia, vel ad sempiterna tormenta. Porro si hic per amarissimã passionem ipsius ita idonei facti fuerimus, vt esse possimus eius æterna instrumẽta, tunc simul cum ipso, & cũ omnibus sanctis ad perennia gaudia perueniemus. Si quis aut in isto seculo suas oblectationes, & naturam suam sequi voluerit, parui pẽdens æterna bona, et nobilissimum creatorem animæ suæ, ille erit instrumentum inimici, & æternum incẽdium inferni: quique creatus fuerat ad perpetua feliciter gaudia contẽplanda, e contrario contemplari coget æterna tormẽta. Interim paratus est omnipotẽs Deus adiuuare omnes qui gratiã ipsius desiderant, adeo vt quisquis in adiutorium suum ad se digitum extendi postulauerit, totã ei libentissime manum porrigere sit voluntarius, eoq; nihil magis optet, quam nobis iugiter opem ferre, si modo nos ipsi velimus.

Quõ sol diuinus oẽs sibi vires animæ attrahat, & cœlesti lumine plustret. Ca. XXII.

QUID igitur restat, nisi vt introuertamus nos ipsos ad eum qui nos confortat, instruit atque regit, cum tota nostræ memoriæ
D ij viuaci-